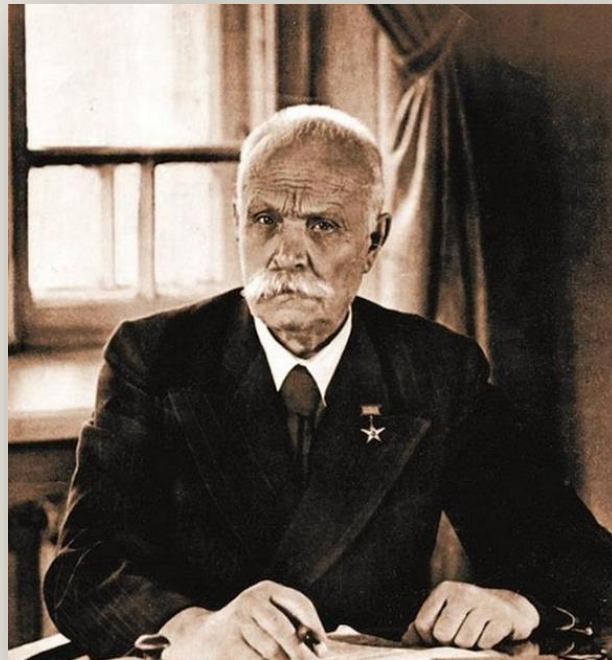

ВЧЕНИЙ, ПЕДАГОГ, НАУКОВЕЦЬ

**(5.03.-155 років від дня
народження Є.О.Патона,
видатного українського вченого
в галузі зварювання,
засновника вітчизняного
мостобудування, заслуженого
діяча науки України,
професора, академіка)**

«Найдорожчий спадок, який можуть батьки залишити дітям, - це звичка і любов до праці, до спеціальності, обраної на все життя.»

Є.О.Патон

Гімназист Є.Патон,
Бреслау 1886 р.

Євген Оскарович Патон народився у французькому місті Ніцца. Батьком майбутнього вченого був російський консул Оскар Петрович Патон. Мати, Катерина Дмитрівна Шишкова, цілком присвятила себе вихованню п'ятьох синів і двох дочок.

Батько вимагав, щоб діти вивчали іноземні мови: французьку, англійську, німецьку.

Батьки досить відповідально ставилися до організації повноцінного розвитку дітей. Як засвідчить пізніше Євген Оскарович, головна увага була спрямована на те, щоб у чужій країні вони «не вирости іноземцями без роду, без племені».

*«Праця-основа всього нашого життя.
Працьовитість і відданість науці зроблять
вас справді господарями всіх таємниць
техніки, науки, природи.»
Є.О.Патон*

Вищу освіту Є.Патон здобув у 1894 р. у Королівській Саксонській технічній вищій школі (Дрезден, Німеччина) та у 1896 р. у Петербурзькому інституті інженерів шляхів сполучення. У Петербурзі почав викладацьку діяльність та одночасно працював в технічному відділі казенних залізниць, де проектує мости і перекриття. З весни 1889 р. Є.О. Патон працює в Московському інженерному училищі шляхів сполучення, в 1901 р. захищає дисертацію і призначається професором. Євгеній Оскарович успішно сполучав педагогічну, наукову та інженерну діяльність.

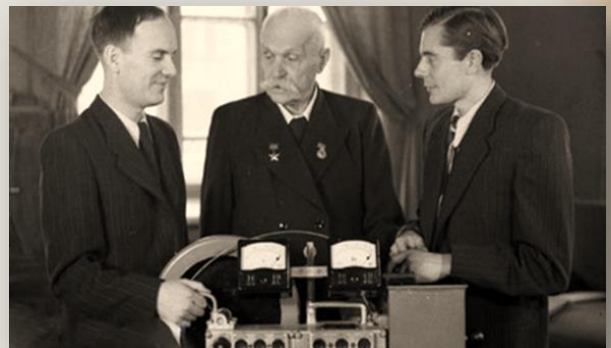

Він не шукав дешевої популярності у студентів, а вимагав серйозного ставлення до лекцій. Ясно давав зрозуміти, що змусить їх міцно попідніти, зате недоуками в життя не випустить. Серед його студентів був майбутній великий інженер і вчений, автор проекту Дніпрогесу, Іван Гаврилович Олександров.

Ім'я Патона, як ученого, фахівця із проектування мостів та інших споруджень стало широко відомо.

*«Не вважай свою роботу закінченою
поки її не перевірило життя, практика».*
Є.О.Патон

З 1904 р. Є.О. Патон переїжджає до Києва, та починає працювати у Київському політехнічному інституті (КПІ), де очолює кафедру мостів, був обраний деканом інженерно-будівельного факультету. Він удосконалює навчальні програми, створює лабораторії, інженерний музей та кабінет мостів зі своєю спеціальною бібліотекою. З цим найбільшим навчальним закладом в подальшому були пов'язані 30 років його життя.

Є. О. Патон охоче передавав свої знання і великий досвід студентській молоді. Особливо багато уваги він приділяв дипломним проектам. Студенти-дипломанти одержували для дипломного проектування конкретні об'єкти. І не дивно, що молоді спеціалісти, які закінчували факультет інженерів шляхів сполучення, мали глибокі теоретичні і практичні знання в галузі інженерних споруд. Є. О. Патон разом зі студентами-дипломантами розробив проекти семи великих стратегічних розбірних мостів через Дніпро, а також створив кілька проектів сталевих і дерев'яних розбірних мостів, придатних для змінного рівня води в річках.

У 1929 році Патона було обрано членом Академії наук УРСР, тоді він захопився новою галуззю науки—електричним зварюванням. За його ініціативи при АН була створена електрозварювальна лабораторія у складі 5 чоловік. У 1934 році засновано інститут електрозварювання, директором якого та науковим керівником стає Є.О.Патон.

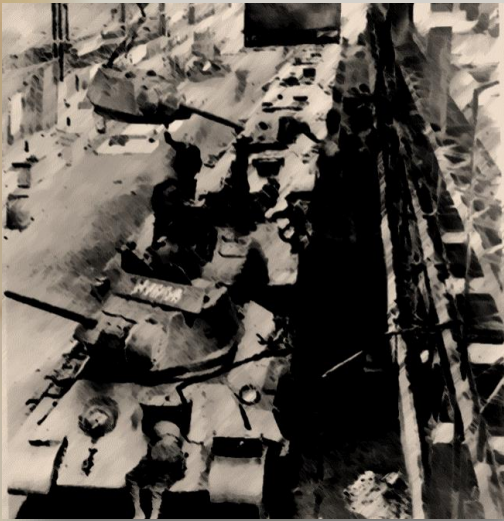

Зварювання:перші кроки

Першим видатним досягненням роботи інституту стало створення автоматичного швидкісного зварювання під флюсом, впровадження якого значно підвищувало продуктивність виробництва металоконструкцій.

У 1941 році Є.Патон відправляється на Урал для налагодження процесу зварювання броні, що було життєво необхідно для виготовлення танків. Невдовзі танки, зварені за методом Патона, були під Курськом і переломили хід війни. 1943 року Патону було присвоєно звання Героя Соціалістичої Праці.

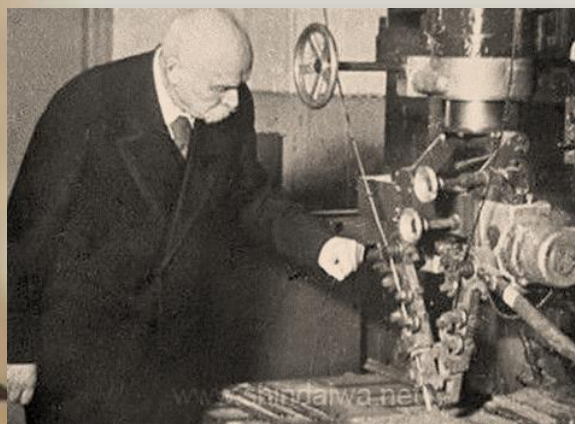

У 1948 році Є. Патон проводить навчання у вагоні-лабораторії по Україні.

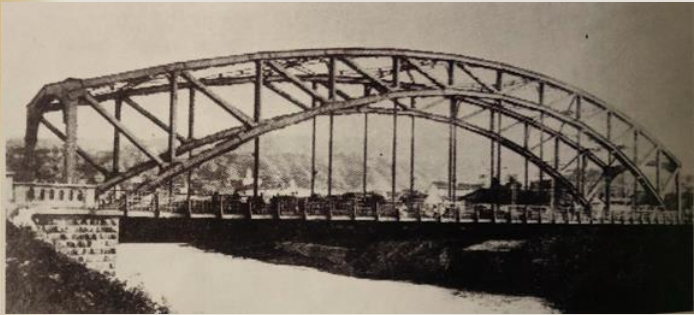
Для впровадження нових технологій і обладнання у зварювальне промислове виробництво та налагодження фахової підготовки зварювальників Є. Патон створив в інституті електрозварювання вагон-лабораторію, щоб доносити нові знання до підприємств у найвіддаленіші куточки країни.

У 1949 році в інституті ім. Патона був розроблений принципово новий вид зварювання - електрошлакове (ЕШЗ). Даний спосіб дозволяв з'єднувати деталі будь-якої товщини (до декількох метрів...). На міжнародній виставці у Брюсселі у 1958 році цей вид зварювання був відзначений великою золотою медаллю «Гран-прі». Згодом, електрошлакове зварювання і наплавлення завоювали собі широку популярність і визнання у багатьох країнах світу.

У 1946-1953 роках Е.О. Патон комплексно розробляє проблеми зварного мостобудування, очолює роботи з проектування і виготовлення перших суцільнозварних мостів, для монтажу яких широко застосовується автоматичне зварювання.

Роботи та винаходи Є.О.Патона отримали широке визнання на батьківщині і в усьому світі. У вересні 1953 року ім'ям Патона названо один з найдовших суцільнозварних мостів, міст через Дніпро у Києві. Діяльність видатного вченого була відзначена низкою нагород, а ім'я увічнене у назві інституту електрозварювання, який заснував і очолював вчений.

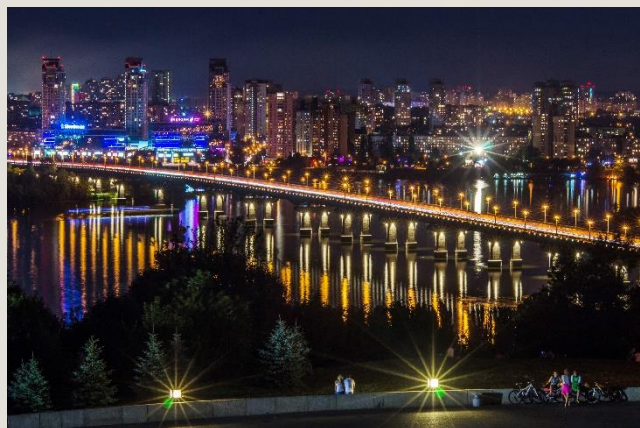
**Мухранський міст через р.Куру в Тбілісі,
1908 р.**

**Розбірний міст
ситеми Є.Патона**

Ланцюговий міст через Дніпро, 1925 р.

**Суцільнозварний міст Є.Патона через Дніпро,
м.Київ**

**Помер Євген Оскарівч
12 серпня 1953 року. Похований на
Байковому кладовищі в Києві.**

**У м. Києві відкритий пам'ятник
Є.О. Патонові, меморіальні дошки
у Києві і містах України та Грузії.
Премії ім. Є.О. Патона призначено
АН УРСР в 1964 р. і Міжнародним
інститутом зварювання в 2000 р.**

**Син Євгена Оскарівча, Борис Патон (27.11.1918 –
19.08.2020), продовжив справу батька, все життя присвятив
науці в галузі металургії, технології металів,
електрозварювання; є автором понад 400 винаходів. Борис
Патон став першою людиною, нагородженою званням Герой
України.**

ДОБІРКА ПОСИЛАНЬ

Корнієнко, А. М.

Євген Оскарович Патон - видатний вчений в галузі мостобудування і зварювання, засновник Інституту електрозварювання. Частина 3. [Текст] / А. М. Корнієнко, А. П. Литвинов // Сварщик. - 2020. - № 5 (135). - С. 51-57. - Бібліогр.: 16 назв.

Медовар, Л. Б.

Патонівська металургія : [біографія Є. О. Патона - українського вченого у галузі зварювальних процесів і мостобудування] [Текст] / Л. Б. Медовар, С. В. Ахонін // Сучасна електрометалургія = Современная электрометаллургия = Electrometallurgy Today. - 2020. - № 1. - С. 4-7.

Походня, І.

Академік Євген Патон: [Біографія українського академіка у галузі електрозварювання Є.О. Патона] [Текст] / І. Походня // Світогляд. - 2008. - № 5. - С. 36-39